

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

§. 349. De Hiddonis traditione duarum familiarum in Sivaldeshus et Buriun
in pago Hessi Saconico, nec non de castro et dynastia Desenberg, ad
stirpem Brunonianam spectante, et de filiabus Luidolfi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114

Ab anno
890 vsque
900 re-
gnante
Arnolfo

§. 348.

Tradidit alfricus pro se et pro uxore sua othilburch V. mans. et omnia quae habuit in *breco* (L).

§. 349.

Tradidit hiddi (M) pro forore sua aluered et pro uxore sua eruli I famul. in *sualdesbus* et aliam familiam in *burium*.

§. 350.

De villa
Breco in
pago
Hueti-
go.

(L) Villam *Breco* fuisse in pago *Huetigo*, dicit Saracho noster in suo Registro B. et P. A. Corb. Intelligimus ergo, designari vicum *Breca* desolatam, olim partem vici dicti *Olden-Lüde*, itidem desolati. E situ huius villae conclusimus, *Alfricum* referendum esse ad stemma Widikindeum, eundemque fuisse filium *Bardonis I*, de quo egimus iam supra §. 104.

De villis
Sualdes-
bus et
Buriun
in pago
Heffi Sa-
xonico.

(M) *Sualdesbus* et *Buriun* villae collocantur, praesente abbate nostro Sarachone, in pago *Heffi Saxonico*. De villa *Buriun* confer §. 33. not. (v) et de villa *Sualdesbus* §. 314. not. (T) vbi diximus, designari loca, puta *Buren* haud procul a *Dimola* fluuio, et *Saenhusen*, in dynastia *Defenberg* sita. Dubitat nemo, familiam *Brunonianam* seu *Ludolfinam* in eandem regionem passim dominatam esse, atque amplissima indidem bona hereditaria possedisse. Pater enim e diplomatis, et supra iam adductis, et adhuc ineditis, *Ludolfum* ducem, *Ottonem* illustrem, *Heinricum* atque *Ottonem* caesares in eodem tractu tenuisse hereditaria bona, quae indubie ad manus eorum a potentissimo possessore castri *Brunonisburgi*, *Brunone* scilicet Angariorum duce, peruenerunt. Non ergo ad aliam familiam referamus *Hiddonem* nostrum quam ad *Ludolfinam*, oportet, cum negari non possit, *Heinricum Leonem*, *Bauariae* et *Saxoniae* ducem, iustissimum stirpis *Ludolfinae* heredem, dynastiam *Defenbergensem* possedisse. Pater id e litteris ipsius *Heinrici* ducis ad caesarem, atque ad abbatem *Corbeiensem* *Wibaldum* anno 1157 et anno 1167 exaratis, quas e membranis adiungimus. En priores.

Serenitati ur̄e significo quod *widekindo de suaenberg* fore facta sua remisit sub hac penitentia consilio & petitione domini *patherbrunnensis* ep̄i & fratris sui *Volcwini* nec non aliorum amicorum suorum in placito. quod *corbeie* in rogationibus habui. omnem teutonicam terram. quam nobis *renus* diuidit. foriuravit. ad festum sc̄i iacobi transiture. nec unquam nisi mea uocatione reuerfurus. prius autem domino abbati *corbeiensi* nec non uidue & pupillis *theodorici comitis*. quem occidit. secundum consilium & preceptum meum satisfaciat & placabit. castrum meum *dasenberg* remota omni conditione uel modo gratie recepi. sicq̄. is. qui prius beneficia sua beneficii iure a me perdidit. hoc quoq̄. dimisit.

En posteriores.

Wibaldo uen̄r. sc̄e *corbeiensis* ec̄clie abbati dilectissimo domino suo *Heinricus* d̄i gr̄a *bauarie* & *Saxonie* dux deuotum obsequium cum omni sincera dilectione. quod omnia que ad honoris ur̄i augmentationem spectant equo ordine procedant. toto corde diligimus & optamus. de cetero de curte ur̄a *papenbeim*. sicut nobis insinuastis. libentissime prouidebimus & hanc curam *castellanis* nr̄is in *dasenberg* diligenter iniungemus. quod autem dominus *widekindus* coram nobis promisit & non perfoluit post reditum nr̄um ab expeditione. & si non. gratif tamen in beneplacito ur̄o et nr̄o perfoluet.

In his litteris, *Heinricum Leonem* de castro *Defenberg*, quod in terris episcopatatus *Paderbornensis* situm est atque iter trium horarum a castro *Brunonisburg*

go distat, e curte *Papenheim*, quam se per castellanos suos *Dasenbergi* defen-
rum esse promisit *Henricus*, meminisse, patet. Huius villæ iam supra mentionem
iniecimus §. 220, not. (p). Constat inter omnes, curtem *Papenheim* dudum esse
desolatam, sitam vero fuisse eam olim haud procul ab oppido *Borgentrick*
in dynastia *Dasenberg*. Eadem villa adhuc existit anno 1437, vti mem-
branz nostre docent. Eo enim anno duo mansi *cum pertinentiis in Papenheim*
conferuntur ab abbate *Corbeiensi*, *Arnoldo*, in feudum *Frederico van der Wyn-*
delen. Possedisse autem ecclesiam nostram in eadem villa *Papenheim* decimam,
elucescit e litteris sequentibus, nunquam hactenus editis. Eas addere liber, si-
quidem loca *Ochtmunde*, *Midelburen* et *Neddersenburen* sita sunt in ducatu *Bre-*
menfi. De his alio tempore pluribus. En diploma.

Henricus dei grā abbas. *Ludolfus* p̄positus totusq. conuentus ec̄c̄e
Corbeyē. uniuersis presentes visuris uel audituris salutem in dñō
sempiternam. quando ea. que p̄ t̄p̄e * aguntur. simul cum t̄p̄e a me-
notum esse cupim⁹ uniuersis tam p̄ntis quam futuri eui fidelibus. quod
nos de communi omnium n̄rōrum consilio et *sensu p̄habita delibera-
tione matura intentione euidentis utilitatis et communis commodi me-

dietatem omnium bonorum infirmarie n̄rē sitorum *ochtmunde midelbu-*
ren neddersenburen nunc uacantium et in futuro quocunq. n̄rō vacatu-
rorum cum omnib⁹ suis iurib⁹ hōib⁹ p̄uentib⁹ et p̄inentiis cum spe-
ciali florentii infirmarii n̄rī *silio de ip̄a infirmaria n̄rā traxim⁹ et ad
communes usus ec̄c̄e n̄rē recepim⁹ in hunc modum. ut uidelicet
ex fructib⁹ de dictis bonis ac hominibus collectis p̄ modum infra scrip-
tum quarta pars decime *Fluxāf*. vendita p̄posito et monasterio *wilbo-*
desen et quarta pars decime *papenbem* vendita *Rabano de Papenbem* mi-
liti reemantur. quibus duab⁹ decimis reemptis et recuperatis p̄fato-
rum bonorum fruct⁹ in nullos alios usus conuertentur. p̄ter quā in
redemptionem et recuperationem et meliorationem bonorum ec̄c̄e
n̄rē. sed specialiter et precipue eorum que p̄bende communium ne-
cessaria videbuntur. eligentur itaq. due persone de n̄rō conuentu an-
nis singulis fideles et fide digni qui p̄fatos fruct⁹ et proventus colligant
et prout ip̄s a conuentu indictum fuerit dispensent factaq.
putatione se de hui⁹modi ultra non intromittant nisi ad hoc
denuo forsan et concorditer eligantur. Infirmary quoq. qui pro
tempore fuerit reliquā medietatem p̄scriptorum bonorum habit⁹ ad
us⁹ officii sui bona eadem non ut diuisa sed integra tuebitur custodiet
et pplacitabit suis expensis et laboribus sed tempore messium expensas
propter messores fruct⁹ colligendos faciendas equaliter ferem⁹ cum in-
firmario et ipse nobiscum. Preterea si contingit aliquotiens *exactio-*
nes siue iustas siue iniustas *petitiones* importunas er hospitia capi per
quoscunq. in bonis et hominib⁹ supra d̄ctis dampna ex his contingen-
tia sustinebim⁹ equaliter cum infirmario et grām hominib⁹ istis ex hu-
i⁹modi faciendam simili modo communiter faciem⁹. Insuper *eruptio-*
nes aquarum si fieri contigerit in bonis n̄rīs p̄uatis expensas circa re-
parationem talium secundum terre illius morem equaliter cum in-
firmario debebim⁹ sustinere. Super hec omnia p̄fate due persone de
iam dictis bonis infirmos fr̄es n̄rōs caritatiue p̄curabunt. Ut igitur
hec ordinatio firma sit et in omne tempus inconuulsa persistat et in
memoriam futurorum extensa sigilla in p̄sentib⁹ duxim⁹ apponenda.
hui⁹ rei testes sunt et ordinationi hui⁹modi interfuerunt *senserunt
commonachi et *fr̄es n̄rī *dilcī Arnoldus p̄ptus in Wilbodesen ec̄c̄e n̄rē*
custos. Herboldus p̄ptus in monte martis. Conradus p̄ptus in Gerdene.
Frideric⁹ p̄ptus noualis. Gotfridus p̄ptus noue ec̄c̄e apud Corbey. et

quam plures alii fide digni. Datū anno dñi M. CCC. p̄mo in crasti-
no inuention. sc̄c̄e crucis.

Sigillum *Henrici* est simillimum ei, quod appendet
diplomati eiusdem abbatis, quod aeri incisum dedimus.

Sigillum capituli iam
dedimus supra.

L L Z

Si

Ab anno
890 usque
900, re-
gnante
Arnolfo

Si ergo villa *Papebeim* olim sita erat haud procul ab oppido Borgentrick in episcopatu Paderbornensi, quod quidem extra omnem dubitationis aleam est positum; patet castrum *Dafenberg*, quod in litteris Henrici Leonis vocatur castrum *Defenberg*, haud procul Warburgo in eodem episcopatu campis undique patentibus in arduo cognominis montis iugo positum, quod situm repræsentat inexpugnabile munimenti, designari. Circa enim castrum *Defenberg* ampla planities et aptus frugibus ferendis campus, ex quo mons ambitu rotundo et miro naturæ artificio in fastigium confurgit, atque vertice supra omnia, quæ circum circa sunt, montium iuga longe lateque aspectabilis eminet. Ad progenitores Henrici Leonis, e stirpe Ludolfina ortos, pertinuisse castri illius possessionem, docuit nos Chronicon nostrum MSCrum, in quo relatum legitimus: *Heinricum regem anno MLXX castrum Haminsien Ottonis Barvariorum ducis expugnasse ac funditus evertisse, et castellanos Ecberti castrum Dafenberg loci situ inexpugnabile omnibus ad bellum necessariis rebus abundantes tradidisse, Ottonem vero ducem iuxta Erkeneweg exercitum regis prostrigasse.* Fuisse autem Ecbertum, ad quem castrum *Defenberg* spectavit, filium Ecberti marchionis, fratris Brunonis aduocati Corbeiensis, patet ex eo, quod anno MXLVI. in eodem Chronico memoratur, *Rotbardum, qui rege presente Henrico Corbeia in abbatem electus erat, secutum esse regem Trutmanniam, inde vero reuersum in castrum Brunonis aduocati nostri Dafenberg diuertisse, atque inde Corbeiam reductum in sede positum esse.* Ergo indubie castrum *Defenberg* possedit Henricus Leo iure hereditario. Ipso autem proscripto, illud venit in manus episcopi Paderbornensis atque abbatis Corbeiensis, vti sequentes id attestantur litteræ. En eas.

In nomine sanctæ et indiuidue trinitatis *Bernardus* tertius dei gratia Paderbornensis episcopus. Sciat presens etas & cognoscat uniuersa posteritas, quod pene primo tempore pontificatus nri dñs *Widikindus* abbas corbeiensis questionem nobis mouit sup castro *defenberg* & super quibusdam dampnis, que se a nobis & maxime predecessore nro sustinuisse dicebat. fideles itaq; & ministeriales & sue & nre ecclie partes suas ad bonum pacis fideliter interponentes persuaserunt nobis, quod promissimus in arbitros & tactis euangeliis iurauimus, quod per omnia staremus ipsorum ordinationi. statuerunt igitur quod castrum *defenberg* pari labore & paribus expensis destrueremus, & quod de cetero montem illum nulli hominum conferremus, neq; odii neq; dilectionis intuitu, qui presidium uel aliquam munitionem in eo extrueret, sed terram faceremus arabilem & omne emolumentum de nouellationibus decimationibus, & quibuscunq; puentibus similiter haberemus. Si uero grauamen aliquod uel dampnum casu emergeret, quod bono zelo & totis uiribus nos vicissim iuuaemus. Ipsi quoque arbitri interposito iuramento certos nos reddiderunt. Si necessitas exigeret, quod fideliter & efficaciter nobis assisterent. Statuerunt preterea si nos aliquid in noualibus molendinis uel in aquis indebite occupasse uideremur & dñs abbas ostenderet, hoc sibi iure competere, quod amice dimitteremus uel in beneplacito ipsius retineremus. Et quod ipse idem faceret, si forte iniuria aliqua a se uel a suis nobis esset illata. Statuerunt etiam, quod nec nos homines suos nec ipse nros ad aliqua cogat obsequia, & si aliquo casu factum fuerit quod infra VI. septimanae emendetur. Ad hec statuerunt quod decime illi super LX. mansos quorum XXVIII sunt in *memberche* & X. in *hesene* & VIII. in *konenlo* & *belgerffen* & VIII. in *heiligerberche* & IIII. in *balderbroc* ab antecessore nro collate, adiceremus decimam super XL mansos extirpandos in bonis Corbeiensis ecclie redditibus dñi abbatis & fratrum prebende specialiter pertinentibus, nulli alii prius conferendam nisi horum XL mansorum cum predictis LX numerus adimpleatur. Et annoam, quam predecessor nre in commutationem illius decime de iam dictis LX mansis acceperat. Et comiti *amelungo de Paderborn* postmodum iure feudali concessit assignauimus XX moldra eiusdem mensure & annone in curia *Wintelbe*, donec ea a comite possimus absolueret & in proprietatem corbeiensis ecclie reducere ualeamus. Uolentes igitur uenerabili & dilecto amico nro & ecclie sue quantum in nobis

nobis est prouidere. successores n̄ros cum consensu capituli n̄ri in eadem pacta obligauimus. Et quia facta hominum cum hominibus transeunt nec constitutio n̄ra per diem uocationis n̄re obliuionis contingat nube fuscari. p̄sentem paginam sigillo n̄ro & sigillo eccl̄ie n̄re communitam posteris n̄ris in argumentum ueritatis transmittimus auctoritate dei & sc̄orum omnium & n̄ra districte mandantes ne quis ullo ingenio contra huius ordinationis pacta uenire p̄sumat.

et gube-
nante
Corbe-
iam
Gode-
calco

Acta sunt hec anno incarnationis dñi M. CC. III. indictione VI. pontificatus n̄ri anno primo.

Testes huius rei sunt Lambertus p̄positus. tidericus decanus. Henricus p̄positus sc̄i Petri. tidericus scolasticus. conradus custos. Iohannes cellerarius. Vulfframms. hermannus noue ecclesie p̄positus. hermannus. tetmarus. crato. gerhardus. volcquinus. conradus. hermannus. bolcko. frethericus. adolfus. laici. bernhardus hercule hermannus de schardenberg. bernardus de northe. hermannus comes de warthberch. heinricus dapifer de parborne. hermannus pincerna. gerhardus schultetus & iidem hi fuerunt arbitri dñi ep̄i de p̄dicta ordinatione. fuerunt autem hi arbitri dñi abbatis. bodo de hoenbroc. hermannus hercule. conradus de Amelungessen. raueno de ortberghe. ludolfus dictus burgrauus. arnoldus de porta. henricus de lutmersen.

Videntur autem episcopus et abbas obsidionem ac destructionem castri Desenbergici distulisse vsque in annum 1236. Id testantur littere sequentes, quas ex libro copiali, in membrana scripto, adiungi, multis pergratum erit. En haec.

Bernhardus d̄i gr̄a paderburnensis eccl̄e ep̄s uniuersis Xpi fidelibus tam presentibus quam futuris notum facimus audiuisse nos quod *adelungus iunior de scardenberge* actioni quam habuit in fratres de *Amelungesborne* pro bonis in *Syburgehufen* septem uidelicet mansis plane renunciauit. factum est autem hoc in n̄ra presentia tempore obsidionis *desenberge* ante idem castrum p̄sentibus et audientibus nobiscum abbate corbeienſe dño *Hermanno* nobilibus uiris comitibus *Conrado Ottone* et *Lodewico de Euerstein*. comite. *adolfo de Waldecke*. *Hermanno marscalco* n̄ro et castellanis aliis de *Warberge* et aliis quam pluribus. anno dñi M. CC. XXXVI.

Noli autem putare, dominos Brunoniana stirpis in eadem regione nil nisi nudum castrum *Desenberg* tenuisse. Castro enim comprehenditur tota dynastia *Desenbergensis*, ut colligitur e litteris ipsius Henrici episcopi Paderbornensis et ducis Saxonie, in quibus anno 1581 imperat *Spigeliis*, ut cum in monte et arce *Desenbergensis*, tanquam primaria feudi parte, omnis iurisdic̄tio *Desenbergensis* domini sit fundata, et inde originem ducat, ne ipsum castrum funditus collabi sinant, sed superiorem eius arcem bene conclusam, per ianitorem, custodiant, atque ipsam turrim restaurent, ac sartam telam conseruent. Ex quibus verbis sequitur, possessores castri *Desenbergensis* possedisse totam regionem seu prouinciam, arci *Desenbergensi* circumiectam. Quodsi ergo comites Brunoniana stirpis fuere possessores castri *Desenbergensis*, nemo negare poterit, ad iura quoque eorum pertinuisse villas, in eadem regione obuias. Cum itaque *Luidolfus dux*, *Otto illustris*, *Heinricus auceps*, atque *Otto Magnus*, tum potentissimi tum gloriosissimi domini, in eodem tractu hereditaria bona possederint, non sine ratione omni statuitur, illos dominos, qui in eadem prouincia bona habuere hereditaria, ab iisdem dominis propullulasse.

Quis ergo vituperare nos poterit, quod *Hiddonem* appellauimus filium *Luidolfi ducis* atque fratrem *Otonis* illustris? Cum enim *Hiddi* noster primum gauisus sit filio nomine *Luidolfo*, testante §. 342, cui probabiliter nomen inditum fuit ab auo duce, deinde sororem habuerit nomine *Alfredam*, coniugem *Bardonis* e stirpe

Ab anno
890vique
900 re-
gnante
Arnolfo

stirpe illustrissima Widikindea, id ipsum indicio est, ipsum *Hiddonem* quoque fuisse dominum e quadam familia illustrissima progenitum, siquidem propinquus appellatur *Beuonis*, fratris *Luidolfi* ducis, testante §. 231, et denique bona tenuit in eadem regione, in qua *Luidolfus* dux bona sua hereditaria habuit. Quamobrem cum ratione insanire videbitur ille, qui pernegabit, *Hiddonis* nostri patrem fuisse *Luidolfum*, ducem Saxoniae orientalis.

Non est autem, quod oggannias, sententiam nostram stare non posse cum Agii *Vita Habumodae abbatissae Gandersheimensis*, scripto coetaneo, ac quondam composito in ipso monasterio nostro Corbeienfi. Agius enim, inquis, qui liberos *Luidolfi* ducis optime nosse poterat, filias *Luidolfi* ita recenset, ut primo adfirmet p. 12. filiam *Luidolfi* fuisse *Habumodam* abbatissam Gandersheimensem anno 874 mortuam, deinde p. 23. asserat, unam sororem *Habumodae* abbatissae ac terminos fratres obiisse tenellos, ac denique p. 23. referat, quinque sorores *Habumodae Luidolfum* dedisse diuino obsequio. Haec quinque sorores, pergis, sunt 1) *Luitgarda*, regis *Hludouici* vxor, 2) *Habumoda*, 3) *Gerberga*, 4) *Christina*, abbatissae, et 5) *Enda*, cuius maritum Agius non prodidit. Ipse tamen p. 3. asserit, reliquas sorores *Habumodae* secundum natalium dignitatem honestissimas nuptias esse sortitas. Quomodo ergo *Alfreda* soror *Habumodae* et filia *Luidolfi* ducis appellari poterit?

Sed respondemus, Agium nostrum sub his quinque fororibus neque abbatissam *Habumodam* neque *Endam* comprehendere potuisse. Cœnobita enim noster alloquitur l. c. has quinque sorores. Ergo illas eo tempore, quo carmen suum composuit, adhuc in viuis fuisse oportet. *Habumoda* autem eo tempore iam mortua erat, neque eorum soror *Enda* anno 874 adhuc inter mortales esse potuit. Filiae enim *Luidolfi* p. 22 loquuntur de fatiis patris fratrum simul atque sororum, quae *Habumoda* in caelis nosse poterat. Si ergo una tantum soror *Habumodae* obiit tenella, testante Agio p. 23, *Habumoda* vero obitum non fororis, sed sororum in caelis nosse potuit, sequitur, *Endam* quoque iam anno 874 fuisse mortuam. Sequitur ergo proinde, *Luidolfo* duci praeterea duas filias esse tribuendas, ita ut octo filias habuerit, quae sunt 1) *Habumoda* abbatissa 2) *Enda*, quae cum iuncta fuerit marito, testante Agio l. c. fortassis vxor fuit *Luitbarit*, qui in his traditionibus §. 317. occurrit, et §. 231. propinquus *Beuonis*, fratris *Luidolfi* ducis, appellatur, probabiliter autem eiusdem *Luitbarii* filius fuit *Luitbarius*, episcopus Mindensis, nepos *Otonis Magni*, qui mortuus est anno 927, testante *Chronico Laureshamensi* p. 115 et 117 et *Necrologio Fuldensi* p. 763. 3) *Anonyma* mortua tenella 4) *Luitgarda* regina 5) *Gerberga* abbatissa 6) *Christina* abbatissa 7) *Alfreda* et 8) *Anonyma*, quae forte fuit *Meresuita* vxor *Herdegi*, de qua egimus supra §. 343. seq. Perhibere itaque nemo poterit, Agium scriptorem coetaneum esse nostrae sententiae contrarium, quippe quo cum potius illa optime cohaeret. Si ergo *Alfreda* filia fuit *Luidolfi* Saxoniae ducis, sequitur inde, eiusdem *Alfredae* fratrem *Hiddi* fuisse filium *Luidolfi*. Nullus negare poterit, filiabus *Luidolfi* haecenus cognitis adhuc duas esse addendas, quas nos primum detexisse, fateri debent cuncti. Nomen autem accepisse videtur a *Meresuita*, praedicta, *Marswidis* fundatrix monasterii Schildecensis, in comitatu Ravensbergico siti, quippe quae probabilissime *Meresuitae* nostrae atque *Herdegi* filia fuit. Habemus vitam illius *Marswidis* MS&am, ex qua primo patet, eam fuisse unicum filiam parentum suorum, deinde eam bona hereditaria possedisse in pago *Wessaga*, seu in comitatu Ravensbergico, praeterea eius consanguineos potentissimos dominos, et patrum eius filium ac filiam *Hogerum* atque *Emmam* fuisse, quorum ille canonicus Paderbornensis, haec vero sanctimonialis Herifordensis fuerit, et denique *Marswidem* mortuis suis parentibus et coniuge fundasse anno 939 monasterium Scildecense in pago *Wessaga* pro sanctimonialibus. Hoc Otto caesar anno 940 Corbeiae praesens confirmavit, eique *Emmam* praedictam in primam abbatissam praefecit. Quodsi igitur statuamus, *Herdegum* fuisse filium *Bardoni* I. comitis, et fratrem *Alfrici*, *Wiberti*, *Walberti* ac *Bardoni* II, *Hogerius* praedictus atque *Imma* liberi *Alfrici* non esse non poterunt. Eapropter autem *Marswidem*, fundatricem monasterii Scildecense, pro filia *Herdegi* Widikindei ac *Meresuitae* filiae *Luidolfi* ducis habemus, quia tam e *Vita Marswidis*, quam e diplomate *Otonis* II inedito, ad annum 974 dato, patet, *Marswidam* omnia bona